

Kafli 11

Hegðunarrandamál — viðbrögð

Hegðunarrandamál

- Aðstæður þar sem einstaklingar sýna hegðunarraskanir
- Þættir sem geta orsakað raskanir:
  - Sjúkdómar
  - Áverkar
  - Geðsjúkdómar
  - Eiturlyf
  - Streita

Tilfallandi streita

- Truflun á daglegum tilfinningum
- Þættir streitu
  - Mikill kvíði og tilfinningalegt uppnám
  - Afneitun
  - Reiði
  - Eftirsjá og sorg

Meðferð

- Hlutverk ykkar
  - Vettvangsmat
  - Frumskoðun
  - Nánari skoðun
  - Fá SAMPLE sögu
  - Áframhaldandi mat

Meðferðarúrræði

- Halda ró sinni
- Sýna sjálfsöryggi
- Hughreysta sjúkling
- Ekki taka orð sjúklings
- Ekki flýta sér
- Ná augnsambandi persónulega
- Snerta sjúkling
- Húmor
- Tala rólega og yfirvegað

Samskiptatækni

- **Endurtekning:** Endurorða og endurtaka setninga sjúklings
- **Ná athygli:** Að beina athygli sjúklings að núverandi aðstæðum
- **Hluttekning (empathy):** Reyna að sýna hluttekningu á tilfinningum og andlegu ástandi sjúklingur upplifir.

Aðrar aðstæður 1 af 2

- **Fjöldastjórnun:**
Getur minnkað kvíða sjúklings.
- **Heimiliserjur:**
innihalda ákveðin stig, spennustig, ágreiningsstig og sáttastig.
- **Ofbeldis sjúklingar:**
Reyna að ná augnsambandi.

Aðrar aðstæður 2 af 2

- **Ofbeldi gegn hjálparaðilum:** Reyna að forðast slíkt, reyna að miðla málum.
- **Vopnaðir sjúklingar:** Alltaf að bíða eftir lögreglu áður en vopnuðum einstaklingum er sinnt.

Hættulegir sjúklingar

Læknisfræði- og lagaleg atriði

- Vertu vel kunnugur lögum og reglum
- Ef sjúklingur er ógn sjálfum sér og öðrum, þá er leyfilegt að sinna honum án hans samþykkis
- Stundum getur þurft að beita nauðsynlegu afli
- Alltaf að bíða eftir lögreglu í svona málum

Sjálfsvíg

- Fá góðu sögu af atvikinu
- Viðhalda ABC eins og þörf er á
- Hylja opin sár með umbúðum
- Meðhöndla hugsanlega áverka á háls og hrygg
- Ekki dæma sjúkling
- Veita sjúklingi/fjölskyldu stuðning

Kynferðisofbeldi

- Sjúklingur getur átt erfitt með að samþykkja björgunarfólk af sama kyni og brotamaðurinn
- Hylja opin sár
- Varðveita og hreyfa ekki við sönnunargögnum
- Ekki leyfa sjúklingi að baða sig
- Tilkynna lögreglu ef hún er ekki þegar komin

Andlát og dauðsföll

- Fólk verður óttaslegið við að upplifa andlát
- Hugleiða andlegan stuðning við sjúkling og fjölskyldu
- Ekki segja eitthvað sem þið getið ekki staðið við
- Ekki eyðileggja vonir fólks
- Vertu alltaf vakandi fyrir því að verða ekki kærulaus í starfi

---

Áfallahjálpar

- Gert til að koma í veg fyrir og minnka streitu vegna alvarlegra tilfella
- Hjálpar björgunarfólki að þekkja teikn og einkenni streitu
- Hjálpar björgunarfólki sem hefur lent í alvarlegum atburðum

---
